

Leibn.
Marg.
190

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

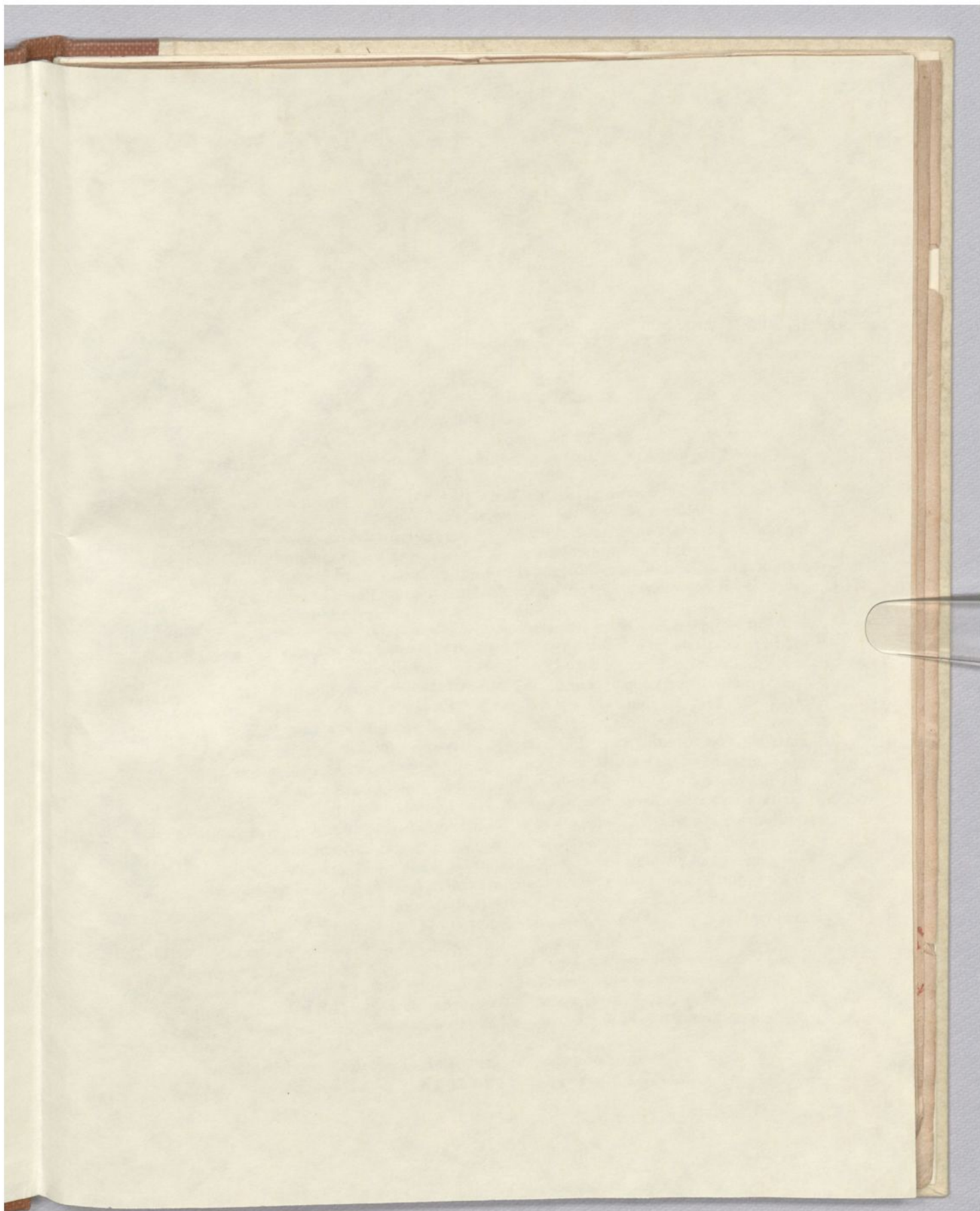
Signatur: Leibn. Marg. 190, Stück 2, [1] - -

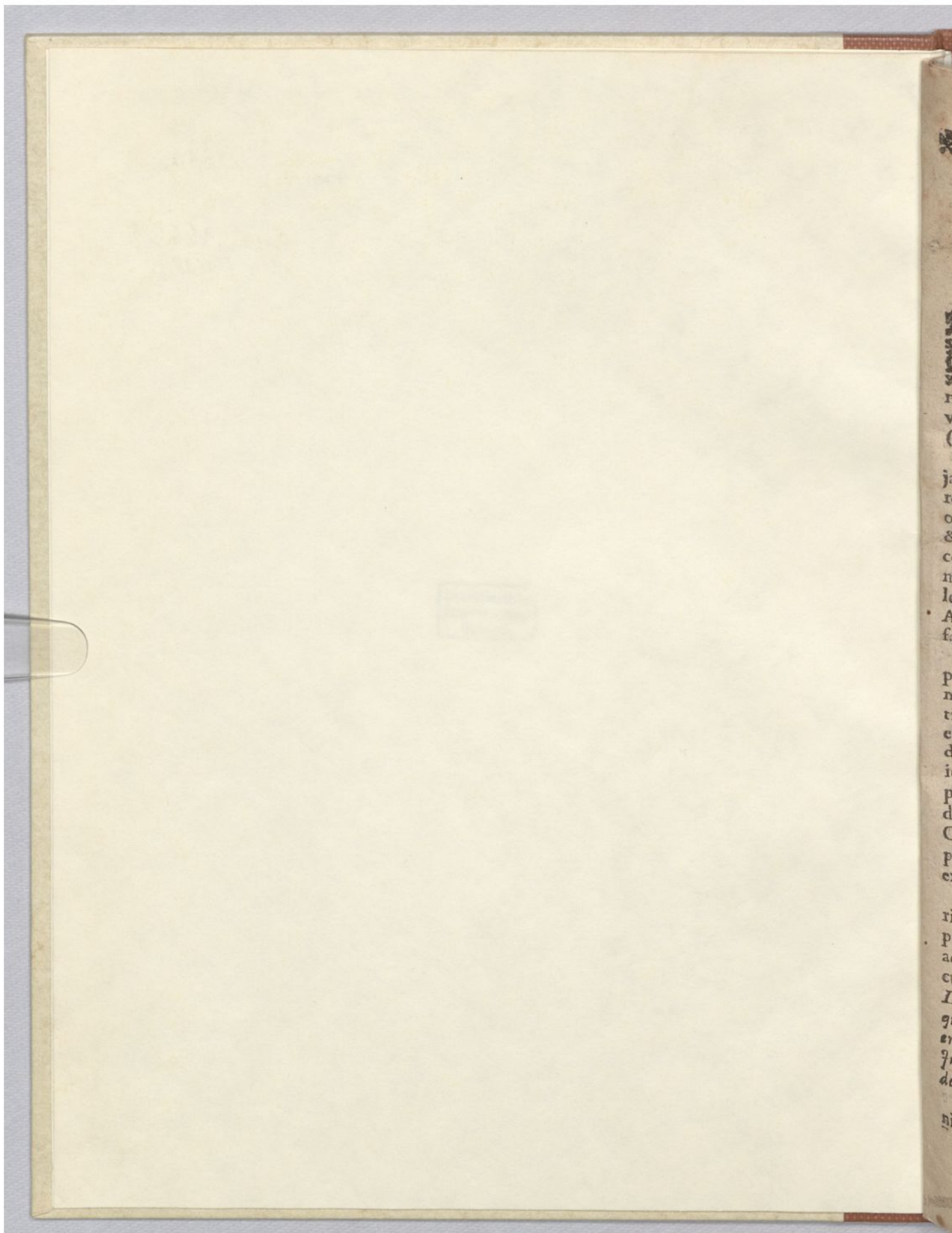

Leibn. Marg. 190

Niedersächsische
Landesbibliothek
Hannover

126

PRO *Corp. Jenn Hardauin*
EUMENIO PACATO,
AD NORISIUM. *7*

PERVENIT demum nudiustertius in hanc urbem dudum expectatus a nobis liber tuus, NORISI, de epochis Syrorum: cujus exemplaria nonnulla ante annum clam transmisseras ad amicos: ut eorum, credo, ope atque admonitu proficeres, antequam publicam lucem liber aspiceret: nam in Appendice quam postea adjecisti, sive in *Epochis addendis*, ut vocas, quædam illustrasse te ab illis edoctum profiteris, quædam etiam *reformasse*. Næ illi, NORISI, vel parum amici, vel parum sagaces ac periti. Nam cum auctores eos esse oportuisset, ut errata innumera & gravia revocares: suasores illi quidem fuere, ut pauca admodum folia rescinderes ac mutares: at iidem te simul ut reliquos errores novis cumulares erroribus impulere. Quid enimvero opus fuit ea in primis addere, quæ de *Epocha Provincia Samaria* in ea appendice pluribus paginis disputasti, nisi ut responderent extrema primis, essetque illud opus a capite ad calcem, ut in proverbio est, *Augiæ stabulum*, cui perpurgando ne Hercules quidem unus par sit? Ac de cæteris quidem alius erit tecum congregiendi locus: nunc in postremo illo uno Samariæ nummo, ut appellas, hæc hæret epistola, ut vel ab uno discas omnes. Ecce e Cimelio Regio LUDOVICI MAGNI, qualem ipse representasti, pag. 490.

Neronem hic pingi narras, annumque illius xiv. conjungi cum æra altera annorum clxxxviii. Unde autem istius æræ caput repeti possit aut debeat, aqua hæret, ut aiunt. Samariæ tamen æram agnoscis, & in ea investiganda multum desudas, ut propositum impleas titulum, *Epocha Provincia Samaria*. Itaque legis, *Οὐρανὸς ὁ Θεὸς ὁ Μὴ ἀποκρίνεται τῇ ἀδικίᾳ τοῦ ἀνθρώπου*. H. H. P. hoc est, anno clxxxviii. Hos autem inter *magnos Deos Augustos* Cæsum interpretaris & Claudium: quoniam Cæsus in templo Samariæ statuum suam poni iussit: & Claudius, inquis, *ut videtur*. Atqui de Cæso quod asseveras, falsum est: certe nemo prodidit: de Claudio quod suspicaris, pariter fictum est. Quod denique Iosepho credis, libro xv. Antiq. cap. xi. (nam hunc locum indicas, pro libro i. de bello Jud. cap. xvi.) quod ei credis, inquam, templum Samariæ Augusto Cæsari ab Herode dicatum fuisse, homini plano ac fraudulento credis, nummis refragantibus. Ostende, si potes, ante Judæam captam, in nummis Palæstinæ, vestigium profanæ superstitionis, extra Ascalonem, quæ nec Judæorum armis unquam, nec sacris aut legibus paruit. De Cæsarea dicam alias. An vero quisquam existimet, Neronis præsertim temporibus, cum Judæa tota pro aris, pro libertate, pro patria, pro focis, omni ratione dimicaret, tunc divinos honores Astartæ Deæ vel Osiridi, (hos enim in eo nummo pingi aïs,) a provincialibus Samariæ exhibitos fuisse: consignatamque palam in nummis suis hanc superstitionem ab iisdem, qui tunc erant, quantum ad veri numinis cultum attinet, religione Judæi, si Iosepho etiam

X. 442

X. 449

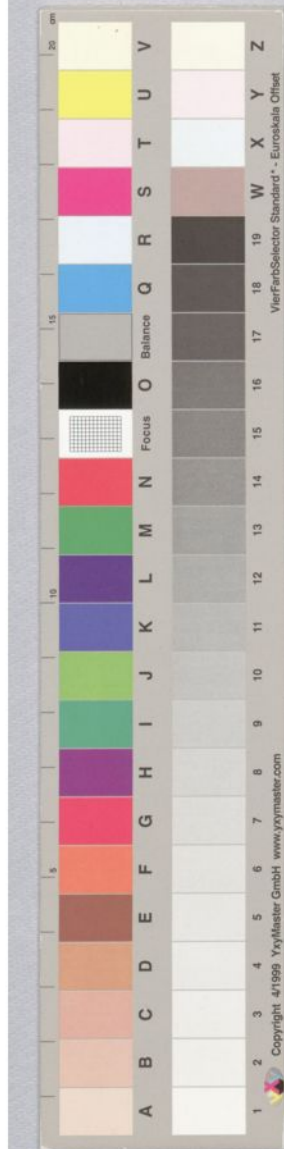
XII. Ex
gnat. Numm
ΠΡ. Τ. ΙΕΡ
rum, sacra
ut nummi ep
na d'ogon
stentis legibi
Hæ sunt
concedenda

tue, aliisque credimus: Quisquamne non emortæ mentis aut Judæos, aut Samaritas eo præsertim ævo existimet sive *Deos Augustos*, sive *Magnos Deos* appellare Cæium & Claudium voluisse: cum ne uni quidem Augustorum in summa etiam adulatione concessum vel semel fuerit ab ipso S. P. Q. R. ut Magnis Diis adnumeraretur? Quæ deinde illa oratio est, seu verius inepta vocum farrago: *Deorum Augustorum Magnorum. Samaria. Anno CLXXXVIII. Anno XIV.* Quid denique illi titulo cum effigie nummi commune? Non est hic Nero, NORISI, sed Domitianus. Non est Samaria, sed Cæsarea Palæstina. Non est epocha provincie, quam assignas, sed appellatio civitatis. Lege ergo, ΠΡ. Φ. ΣΕΒΑΣΤΩΝ Λ. ΙΔ. ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΚΑΙ ΣΑΡΑΠΙΑ Η. ΕΩΣ. Metropolis Cæsarea Prima, Flavioꝝ Augustoꝝ anno XI V. Veniat tibi in mentem FLAVIA CÆSAREA nuncupatur, eo quod prima hæc civitas ante alias cognominata Cæsarea nomen accepit. Ut in nummo Titi & colonie istius docuit ibidem L. ΙΒ. vitatis Græcæ Cæsarea, habes eorundem Flavioꝝ Augustoꝝ: sic in isto Domitiani & ci- ΣΕΒΑΣΤΩΝ Λ. ΙΔ. annum XIV. qui secundus Domitiani est. Nam Φ pro Φ in num- ad V. Cl. ΟΥΔΙΝΕΤΟΝ, Regiæ Gazæ custodem, qui te doceat: nihil est enim illo in multis Cæsarea nummis, quos in eodem libro Pacatus exhibuit. Tenet nimirum, atque veteris formulæ verbo utar, sive Deus, sive Dea, certe Genius civitatis, caput Osiadis, quem Cæsarea cum Serapide coluit.

At cur Græcæ, inquis, inscriptus colonie Cæsarea nummus est? Quia ab indigenis perculsus est, non a colonis: quam ob causam nec COL. in nummis Græcis, nec tis alia indigenarum pecunia fuit, Græca scilicet, in provincie tantum usu: alia colo- norum, Latina, quæ toto orbe Romano admitteretur, ut in Antirrhethico docuit Paca- tus, ac porro pluribus docebit exemplis. Sic oppida Galliæ nostræ quædam vidimus, in- bus. Abest idcirco interdum in nummis Græcis viri ex æmne emergentis imago, quæ in vitatis incoheret. Et in Græcis quoque nummis tamen & ipsa interdum apparet, quod temporibus tota civitas in unum jus Latii coaluit, & Latinos deinceps tantum nummos eudit, in quibus & COL. & METR. simul appellatur. Hoc tui te magistri cur non docuerit? qui de gemina Gazensi æra a se feliciter exposita, ac de ætate Commodi in nummis a se deprehensa, quam inaniter gloriantur, olim & ipsi intelligent. Jam expunge, priusquam emanet. Quanquam non unam istam solummodo architectatus es, si potes, epocharum artifex: sunt & alii similes ingenii tui partus: vel potius magistrorum tuorum: qui cum te de Palæstinæ nummis atque æris imbuerent, iidemque æram Cæsarea, quæ tri- Capitolias epocham, quam ab Eliæ Capitolinæ æra differre perperam statuis, aliasque alibi fictas obtruderet, effecerunt.

Ejusmodi est in primis Germanicæ epocha, cujus comminiscendæ auctores tibi fuere, uti narras, pag. 121. & pag. 476. in Epochis addendis, Toinardus ac Vaillantius, ostendo tibi nummo M. Aurelii e Gaza Regia, ΚΑΙΣΑΡΕ. ΓΕΡΜΑΝΙΚ. ΚΟΜ. mine, inquis, Caii Cæsaris Germanici. At ille nummus, NORISI, nostro peritorum- relui Antonini: nec Germanicæ in Euphratensi, sed Cæsarea Palæstinæ: quæ Germanicæ, non a Caiso, ut putas, sed a Germanico Cæsare Caii patre, nomen habuit: & a Commo- do, Commodianæ. Sed hæc alias tecum uberius, quæ nunc indicasse sufficiat, ut intelli- gas, quanti res periculi sit, ex alienis schedis ac monitis librum conficere. Tu interim, retexeres, partim ut infereres ea quæ Toinardo facerent satis: nam is ampliorem a te officio- salarum epocharum fabricator audias.

Tene, NORISI, de nummis scribere ausum esse, qui ne legere quidem noveris, nisi quæ

legio tibi devota ac mancipata prælegerit, summissis ad te ex hac urbe elegantibus nummorum deformationibus? Sic nimirum de historia Pelagiana, quæ nomen tuum præfert, vir sapiens & eruditus tibi dudum objecit, *farinam illam tuam non esse, sed aliunde suppeditatam, & multas schedas ex Transalpinis partibus tibi caute summissas*. Itaque opus illud tuum de Epochis Syrorum collatis pariter viribus tanquam symbolis plures adornarunt, quibus operam tuam locasti: Valenti in primis, qui cum per se non posset ulcisci dolorem suum, (nam caput ei Eumenius prius ab eo laceratus egregie perfricuit:) nummorum, quod unum poterat, icones tibi subministravit, ea mercede, ut Eumenium acerbè tractares.

At in quibus illi nummis nihil attulere subsidii, de quibus nummis tute ipse iudicas, quam cæcus es, quam conector & interpret infelix! Vis alterum e multis, qui suo sunt tempore prodituri, nunc proponam? Pag. 97. IMP. PROBVS. AVG. CONS. I. Hic Consul primum legis, Fastosque ex eo mirifice confirmas. Quid dici, amabo, imperitius potuit? An se quisquam sanus Consulem primum inscripsit? an Consul primum aut quisquam in nummo vidit, aut sculpsit etiam illitteratus monetæ opifex? Saltem scriberetur more antiquo, COS. At hic, NORISI, quod nescis, CONS. I. Conservator Imperii est: Sicut CONSERVATOR ORBIS Aurelianus Probi prædecessor, ut quidam loqui solent, in vetusto lapide appellatur. Et vero in nummis CONS. semper est Conservator: I. vero imperium, vel Imperator. Nam eo plane modo in nummis Iulii Cæsaris, quod Antiquarios fugit, opinor, IIT. est IMPERATOR ITERUM. Et apud Gruterum, pag. CCLXXXV, 9. I. CÆSAR. FL. VALENTINI. Imperatori Cæsari Flavio Valentiniano. Sic in nummis Commodi & Gallieni sæpe littera una C Consulem denotat.

Sed non erat Valens Antiquarius is, qui te de isto errore commonere posset, cum in eundem fere ipse nuper impeggerit: eoque turpius, quod veteranus in hoc genere ac plurimarum palmarum vult haberi. Nam in Augusti nummo argenteo, quem etiam Patrinus in lucem protulit, in familiis Romanis, pag. 174. in quo ingens corona insculpta cernitur, atque intus caput Augusti nudum sine laurea: hanc ille epigraphen, CÆS. AVG. CONS. S. C. OB. R. P. CONS. pag. 28. sic legit & accipit: Cæsari Augusto consecrata Senatusconsulto, statua videlicet, inquit ille, *cujus caput directâ fronte videtur in laurea*. Putida hæc interpretatio est: Pro Minervali mone vicissim Valentem ut legat, Cæsari Augusto Conservatori suo Coronam ob Rempublicam conservatam, subintellige donavit. Dic statuae nullum istic exstare vestigium, sed coronæ: nega Senatusconsulto hic locum esse, cum in antica parte nummi ejusdem legatur: S. P. Q. R. V. S. PRO S. ET. RED. CÆS. AVG. Senatus Populusque Romanus: voto suscepto pro salute & reditu Cæsaris Augusti. Adde nummum argenteum, qui penes amicum est, & apud Patrinum, in Sueton. pag. 58. S. P. Q. R. PAREN. CONS. SVO. Positam denique, erectam, collocatam, dicatamve statuum in nummis passim lapidibusque occurrere, nusquam consecratam.

En cujus ope tamen, NORISI, vegrande volumen confecisti: in quod plurima coniecisti temere & confuse, prout se menti offerebant: unde ei moles, non pretium: nisi apud eos, quibus illud placet, dum silet Pacatus Eumenius, quem sapenumero adoriris. Sed ne isti diu inani gaudio perfruantur, sedulo curabo. Et est ampla quidem scribendi materies: cum nullam illic epocham attigeris, in qua non aliquot annis aberres: si unam fere aut alteram excipias, in qua prævisse tibi feliciter Pacatum Eumenium confiteris. Quem tu virum impense quidem subinde laudas: nam hunc *virum eruditum, insignem scriptorem, de re litteraria optime meritum*, pag. 459. *scriptorem alias accuratum*, pag. 239. atque ipsius certe *insigne volumen*, pag. 378. ac ne omnia colligere de industria videar, primum illius conatum de Nummis antiquis populorum & urbium, ante annos octo vulgatum, (nam hunc unum aggredieris: Antirrheticum, multo accuratiorem, quem abhinc tribus annis de eodem argumento publici juris fecit, vidisse te dissimulas:) sed illum, inquam, ipsum nihilominus priorem Camenarum ipsius fetum, egregium volumen Geographicum nummis illustratum appellas, pag. 349. & in præfatione, *insigne opus, cui in eo genere nil par aut secundum hætenus prodit*: in quo urbium tum Latinarum, tum etiam longe plurimum Græcarum numismata in clara luce posuit Eumenius, tam grandi rei Geographica emolumento.

Sed quibus telis hæc laudes viam struunt? Primo virum insignem, eruditum, accuratum, in turpem solæcum impegisse scribis, pag. 116. qui Κάρπον Ciliciæ oppidum masculci generis fecerit, cum feminini sit, ut etiam Tarsus, Damascus, Ægyptus. Deus immortalis! a te solæcismum in Græcis tali viro obijci! Noris illum, teque, NORISI. Tunc ejus labis expertus in utraque lingua? qui pag. 74. de nummo Licinii, dicis, *Hæc suboluit Trista-*

LIOTHECA
REGIA
NOVERANA

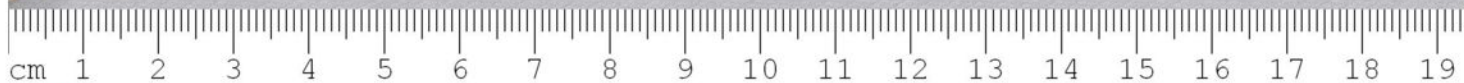
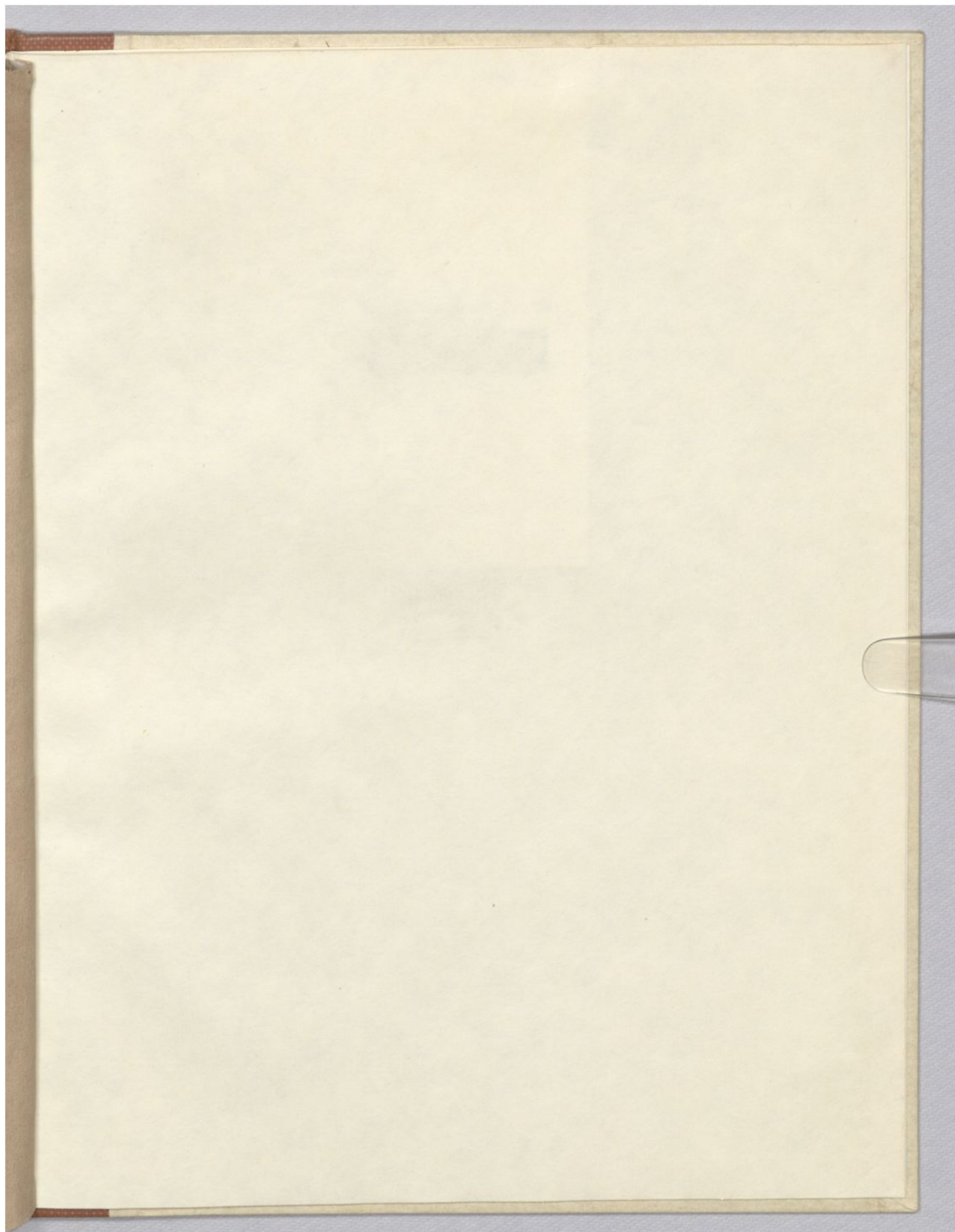
XII.
gnat. N
ΠΡ. Τ.
vum, sa
ut num
πα δόκον
ntentis l
Hæ
concede

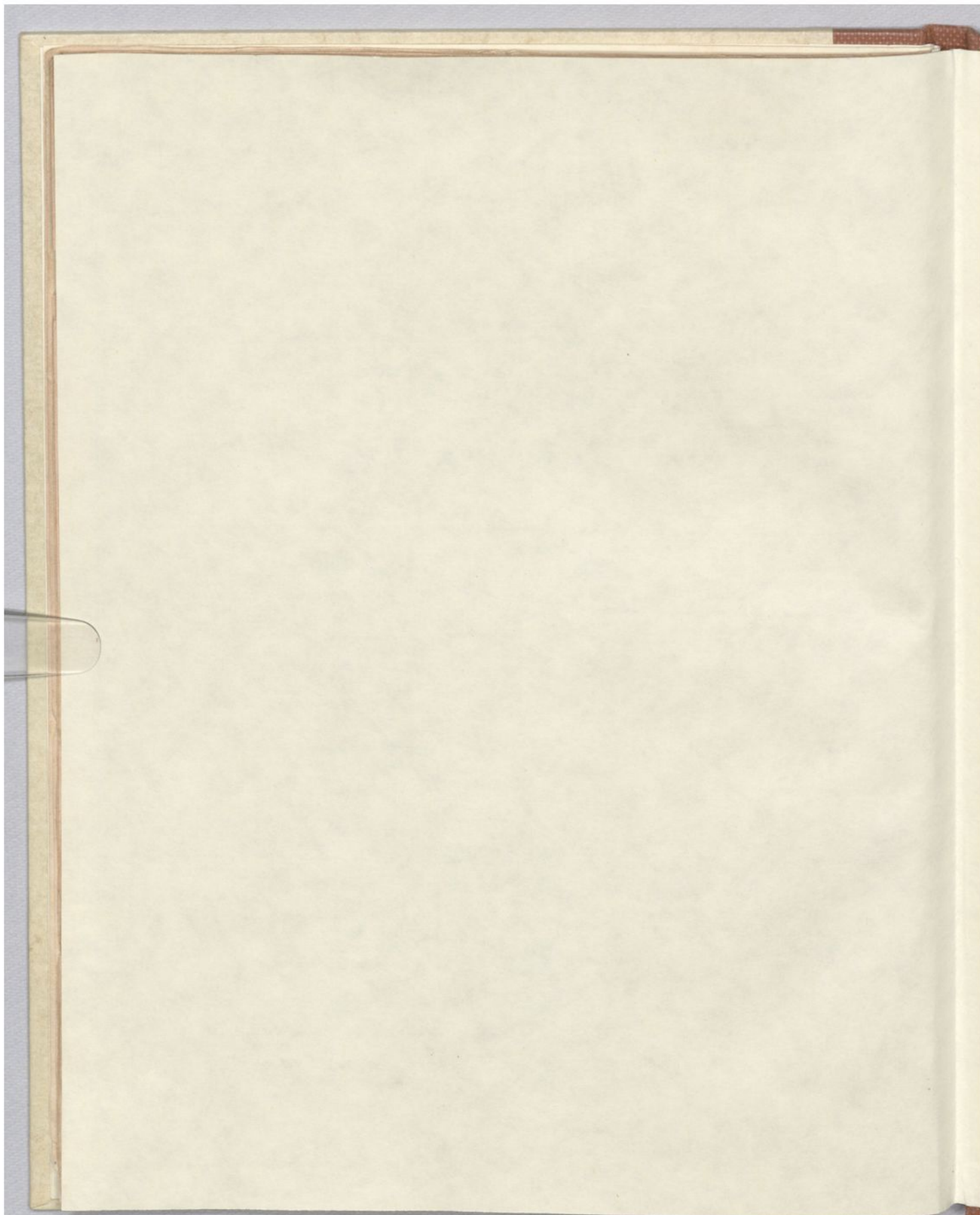
4
nus : & pag. 321. Cenotaphiorum tuorum, *Felix* a Luca in Actis appellatur ἡλιόδοτος, cum
ἡλιόδοτος dici hoc loco oportere vel pueri norint. Quid si autem portum Corycum, de quo
Plinius : ibi Pacatus intellexit ? τὸν λιμένα Κορυκῶν. Quid si litus, Κορυκῶν αἰγιαλὸν Stra-
boni ? Sed quid porro moramur ? Oppidum ipsum, quod nescis, masculi generis est,
ἡ Κορυκῶν, sicuti alia in eo tractu, ὁ Ὀλύμπτος, ὁ Εὐρότος. Quo teste, inquires ? eo qui tuo ju-
dicio est, opinor, idoneus ad faciendam fidem. Strabonem dico, libro xiv. pag. 666. &
671. Stupido, ΝΟΡΙΣΤΙ, vel infido anagnoste uteris, qui tibi hunc Strabonis locum non
legerit : nec tu, quid dicas, ut apparet, dummodo scribas, quidquam pensi habes. Sal-
tem pro femineo genere testem proferres aliquem unum. Habebas enim Eustathium in
Dionysium, pag. 113. Sed hunc appellare nec potuisti, quod Græce non intelligas : nec si
posthac ausis, victoriam continuo ea res afferet. An tu enim illum jure existimas σολοι-
κῆζιν, qui Strabonem malit quam Eustathium sequi ? Quid si pessimæ fidei hoc loco Eusta-
thius est ? qui cum apud Strabonem loco citato legerit, Τῶν δὲ ἢν καὶ ὁ Κόρυκος καὶ ἡ Φασσηίς,
καὶ πολλὰ τῶν Παμφύλων χωρία, hæc verba ipsa allegans sic representat, detractis de industria
articulis, Περί τῶν τοῦ Γεωγράφου φησὶ, Κόρυκος καὶ Φασσηίς, Παμφύλων Ἰσπῆι, eo consilio ut
pagina sequente scribat impune, Strabone licet irato, πούτις τῆς Κορυκῆς.

At cum temporum rationes excutis, quas Eumenius strictim obiterque attingerat, præ-
terque propositum : tum vero, ut in Chronologia palmam tibi deberi suadeas, qualem
ei in Geographicis detulisti : ibi te imitem ostendis, te immisericordem, te implacabili
odio permotum, bellum ubique internecinum Punicumque Eumenio indicere. Verba sunt
enim ea COGNATI tui : qui tuum sibi ingenium probe perspectum esse dicit, ne quid
ingere videatur. Cui quidem viro quo jure quasve per leges liceat adhuc palam insontibus
insultare, viri probi quarunt. Sed siccum jejunumque Diarium quibus ille posset luminibus
exornare, quibus exhilarare deliciis, nisi subministrares, quod in Eumenium vel sodales subin-
de conjiciat ? Hoc illud erat, opinor, quod, si joculari cum Venufino vate libet, divina mora
anus urna olim puero cecinit, EUMENI, CULICEM FUGE, Hoc genus acefcens na-
tura gignit, ut est a Plinio observatum : sed habet illud iste singulare, ut scarabzorum more,
quos unice delectant e fimo pilæ, nihil ex tuo opere selegerit ad Diarium suum, præter duo
vel tria crimina, quæ Eumenio objecisti : adeo nihil præterea visum est ei ipsi dignum quod
referret. Sed saxo, Deo juvante, non modo ut ea imperite & mala fide objecta fuisse a te,
ab illo malitiose descripta, norit orbis eruditus : verum etiam ut tu cum tuis quibuscumque
fœderatis intelligas, fetum istum ingenii tui postremum omni ex capite cum recta Temporum
Doctrina pugnare, atque adeo ne teruncio quidem æstimandum : etsi te ille, ut ad tuos
scribis, emunxerit, exhausto scilicet in impensas rei typographicæ stipendio, quod a Sere-
nissimo Duce tibi pendi aiunt : sed non in hos usus, non ut pessimorum voluminum in-
genti mole foruli bibliothecarum gemant. Hoccine enim est Mediceos illustrare nummos ?
O spes munificentissimorum Principum sæpe delusas ! o sacri pecuniam ærarii sæpenu-
mero male collocatam !

Noli tamen perturbari : efficiam enim, crede jurato, ut in Eumenio lenitatem deinceps
non desideres, nihil ut in eo indolis tuæ recognoscas. Aberunt illæ tuæ formulæ, Errat,
falso scribit, insignis error, alter error insignis, falsa opinio viri insignis : quibus formulis
Baronium subinde, Usserium, Scaligerum, Tristanum, Valesium, Panvinium conterraneum
& sodalem tuum, ne quis miretur Petavium, Ricciolum quem reformatorem Chronologiæ
per jocum appellas, Valentem quoque ipsum tuum petis, pag. 62. & alibi. Nam & amicos
rides interdum : ut V. Cl. Toinardum, quem premere aïs ultra nonum annum historiam
Herodiadum, cum tu ab annis fere decem & octo historiam Donatistarum promiseris : &
pag. 310. docente Toinardo te non doctiorem fieri admones, sed minus indoctum. Ubi
humanitas illa, quam DUCANGIUS & COTELERIUS, amici nostri intimi dum vi-
verent, & iidem orbis litterati lumina, in libris suis spirant : quam præ se ferunt etiam
in suis, qui nos pariter diligunt, & præcipua sunt Reipublicæ eruditorum ornamenta,
BALUZIUS & MABILLONIUS ? Hos ut sequatur Eumenius Pacatus, efficiam : & ille
quidem monenti ultro morem geret, qui neminem prior unquam læcessivit. Præstabo, in-
quam, ut quem provocasti sæpius & asperere, ne verbo quidem tenui ab eo violatus, (quod
ex insigni adversario, credo, gloriolam captares,) illum vere sui esse nominis intelligas,
vere Eumenium, vere Pacatum. Tu tamen interim para securum, ac probe exacue : qua singula
spissi tui voluminis folia recidas. Nullum enim futurum est a justa & huic simili censura
immune : etsi sine felle, sine contumelia, sine ulla atrocitate verborum, Vale.

GWLB Hannover 35
036 856 320

Niedersächsische
Landesbibliothek
Hannover

